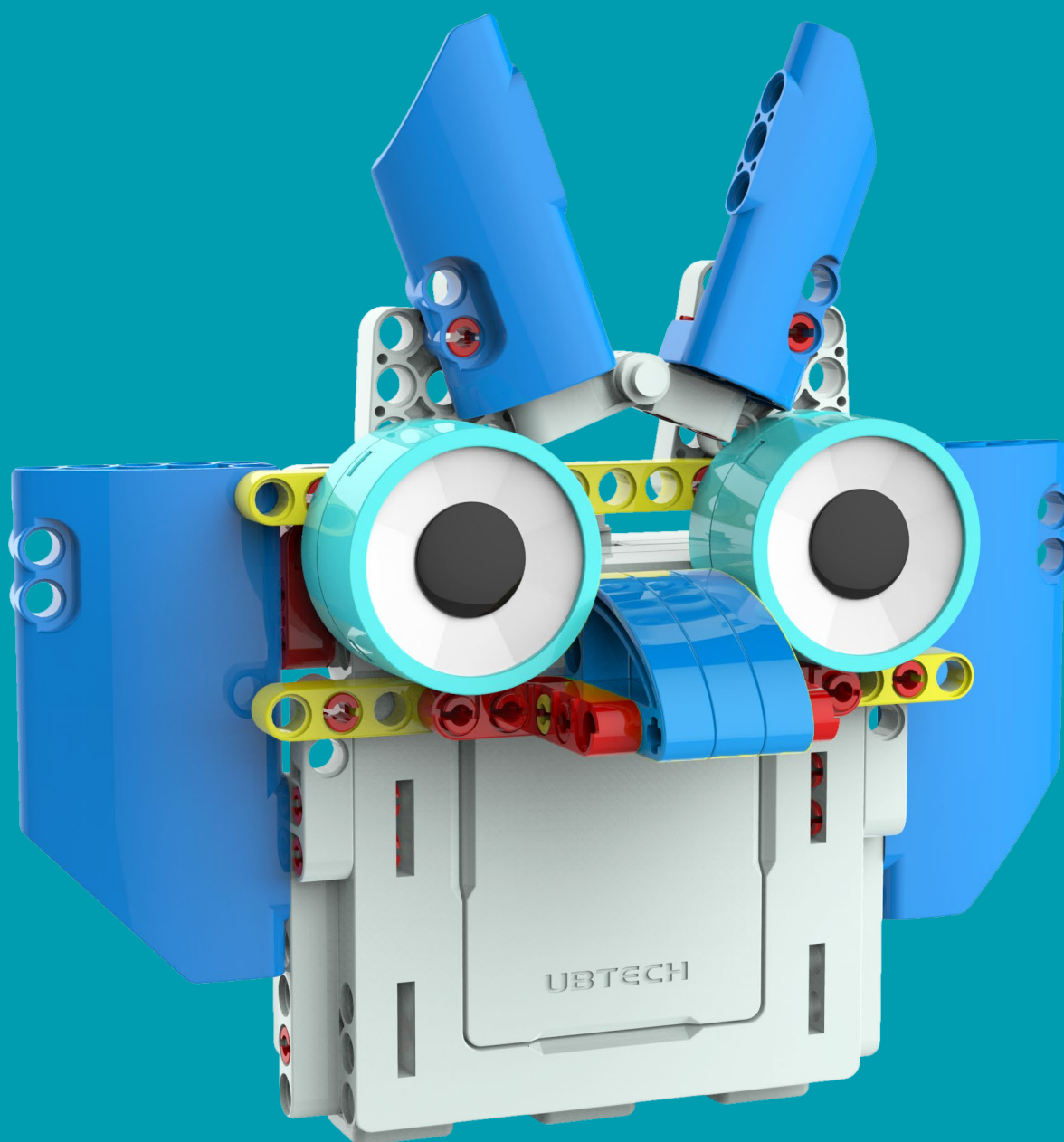

LEKCJA 11

Robot dwunożny

Lekcja 11. Robot dwunożny

Cele kształcenia

1. Nauki przyrodnicze

Analiza chodu dwunożnego; zrozumienie mechanizmu działania stawów nóg i zachodzących podczas chodu zmian w położeniu środka ciężkości.

2. Matematyka

Brak

3. Technika

Analiza wpływu dodatnich i ujemnych wartości kątów ruchu serwowatorów na położenie nóg robota i umiejętność ich prawidłowego zapisania.

4. Inżynieria

Symulacja chodu dwunożnego przez właściwe skonfigurowanie parametrów równoczesnego działania czterech serwowatorów.

5. Sztuka

Brak

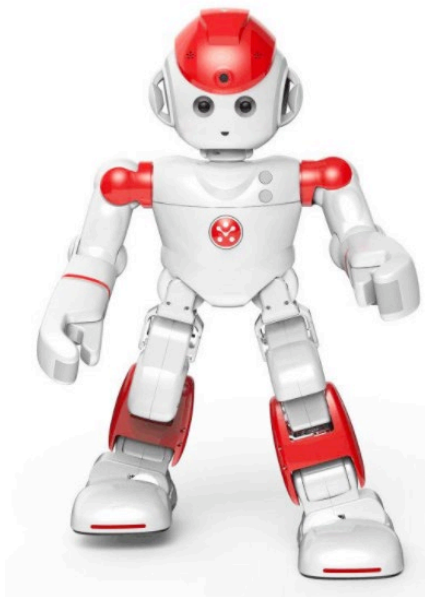
Wprowadzenie

Co jest szczególnego w chodzie dwunożnym?

W przeciwieństwie do robotów poruszających się na kołach lub gąsienicach, roboty dwunożne są w stanie znacznie lepiej przystosować się do poruszania się po nierównym terenie i umieją pokonywać skomplikowane przeszkody.

Konstrukcja dwunożna ma także i swoje wady: z powodu wysoko położonego środka ciężkości, roboty dwunożne mają tendencję do łatwego przewracania się. Poruszają się też znacznie wolniej od innych robotów.

W grupie zbudujcie miniaturowego robota dwunożnego.

Co już wiemy?

Noga człowieka zawiera trzy główne stawy.

Staw biodrowy: łączy miednicę z udem i umożliwia również skręty nogi w lewo i w prawo.

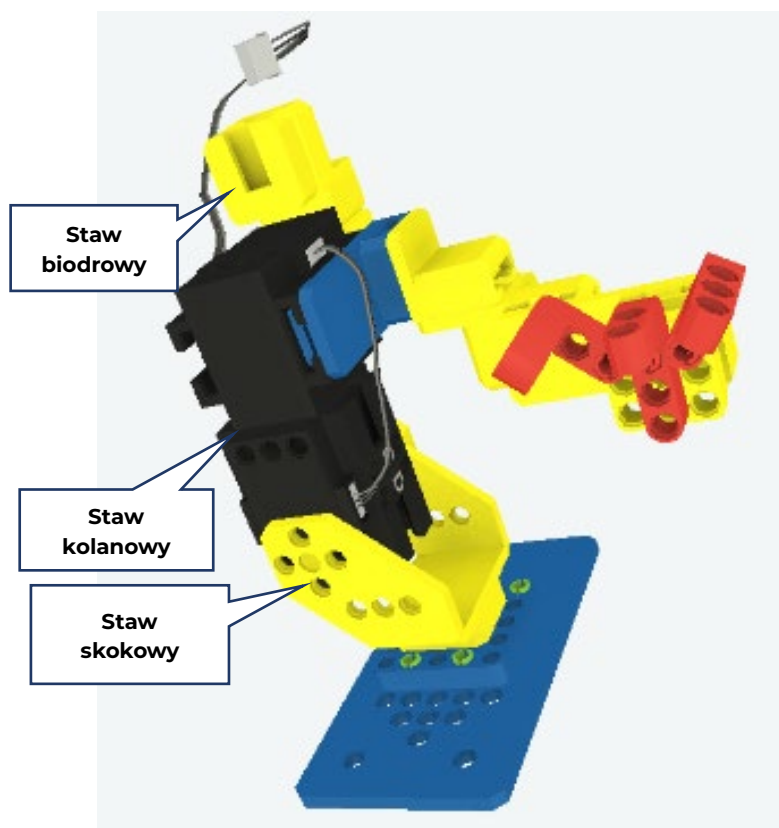
Staw kolanowy: łączy udo z podudziem i umożliwia zginanie i prostowanie się nogi w jednej płaszczyźnie.

Staw skokowy: łączy podudzie (goleń) ze stopą; umożliwia skręcanie stopy w lewo i w prawo oraz jej pochylanie i podnoszenie w górę.

Jak odwzorować stawy nóg człowieka w konstrukcji robota?

Budowa modelu

Trzy najważniejsze stawy miniaturowego robota dwunożnego

Staw biodrowy: Żółty element C4, połączony z jednostką główną przez zaczep. Nie może obracać się ani zginać.

Staw kolanowy: Dwa serwomotory połączone z orczykiem zainstalowanym na osi serwa będącego „udem” robota; mają możliwość obrotu w lewo i w prawo.

Staw skokowy: Serwomotor będący golem robot, połączony przez orczyk z uchwytem serwomotoru; pozwala temu przegubowi zginać się w górę i w dół.

Jakie są najważniejsze różnice między wymienionymi wyżej trzema głównymi stawami nogi człowieka a przegubami nóg tego robota?

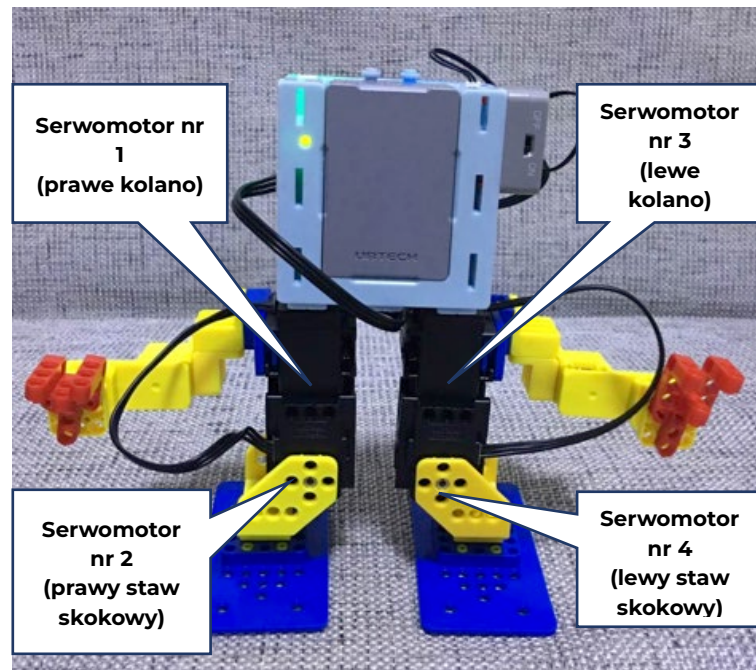
	Staw biodrowy	Staw kolanowy	Staw skokowy
Noga człowieka	Może obracać się w prawo i lewo	Może zginać się i prostować	Może obracać stopę w lewo i prawo oraz pochylać ją i podnosić.
Nasz robot dwunożny	Brak możliwości obrotu i zginania	Może obracać się w prawo i lewo	Może pochylać i podnosić stopę

Jak widać, chociaż wyposażyliśmy robota dwunożnego w nogi o trzech przegubach na wzór nóg człowieka, to jednak nie mają one nawet w przybliżeniu takiej swobody ruchu, jak nasze stawy nóg. Nawet zaawansowane roboty wzorowane na mechanice ciała ludzkiego nie są w stanie idealnie odtworzyć jego możliwości.

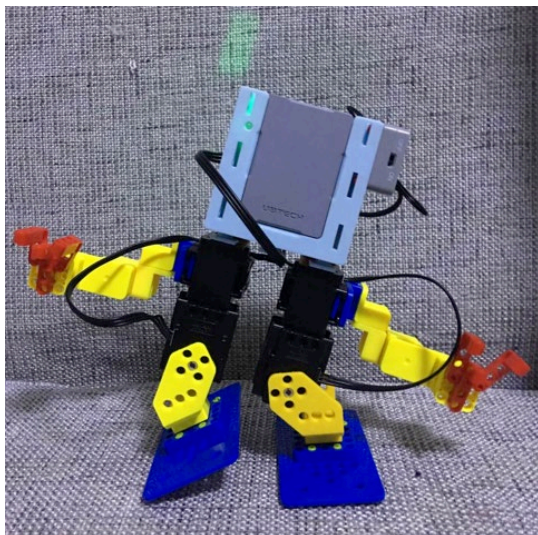
Pytanie: Dlaczego roboty nie są w stanie działać dokładnie tak samo, jak ludzkie ciało?

Programowanie

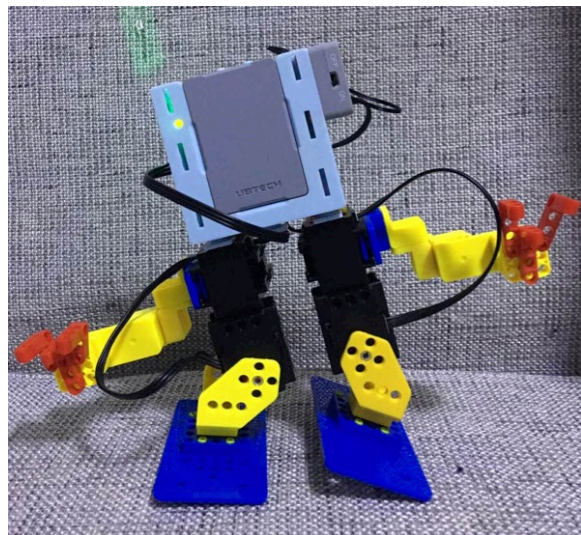
Przyjrzyjmy się numerom serwomotorów: do których stawów możesz przyporządkować zaznaczone serwomotory?

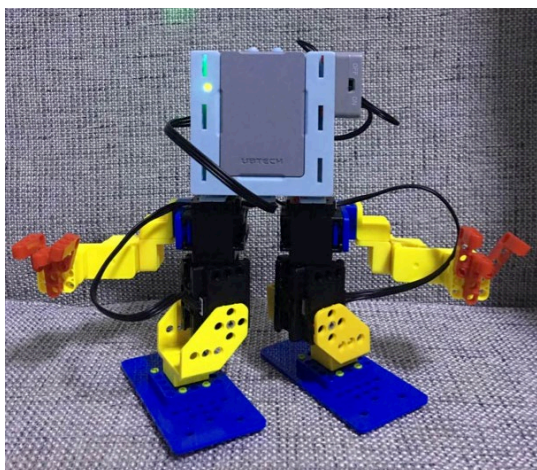
Spróbujcie zaprojektować kilka prostych ruchów robota, korzystając z funkcji programowania przez „zapisywanie” ruchów. Gdy już ustawicie przeguby nóg robota w żądnych pozycjach, sprawdźcie w aplikacji wartości kątów wyświetlane dla każdego z czterech serwomotorów.

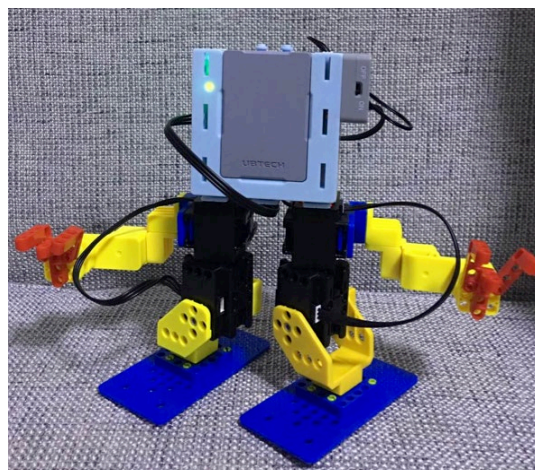
Podparcie na lewej nodze

Podparcie na prawej nodze

Obrót w lewo

Obrót w prawo

Nr serwomotoru Czynność	ID-01 (prawe kolano)	ID-02 (prawy nadgarstek)	ID-03 (lewe kolano)	ID-04 (lewy nadgarstek)
Podparcie na lewej nodze	0°	40°	0°	20°
Podparcie na prawej nodze	0°	-20°	0°	-40°
Obrót w lewo	30°	0°	30°	0°
Obrót w prawo	30°	0°	30°	0°

Pytanie: Porównując wartości kątów obrotu serwomotorów z postawą robota, możemy zauważyć, że: oparcie się robota na lewej i prawej nodze zależy od ustawienia serwomotorów nr () i nr (). Odpowiadają one stawom: () oraz ();

obrót robota w lewo i w prawo zależy od ustawienia serwomotorów nr () i nr (). Odpowiadają one stawom: () oraz ().

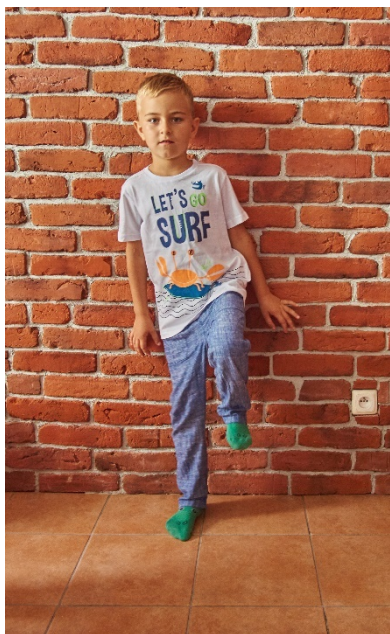
Spostrzeżenia i przemyślenia: analiza chodu dwunożnego

Nauczmy teraz robota chodzić jak człowiek.

Pytanie: Czy kiedykolwiek obserwowaliście uważnie pracę stawów obu nóg człowieka podczas stania i podczas marszu? Jak zmienia się położenie środka ciężkości ciała?

Stańcie prosto.

Jak chodzą ludzie?

① Unieście lewą stopę
(ciało wychyla się w prawo)

② Przesuńcie lewą stopę do przodu

④ Przesuńcie prawą stopę do przodu

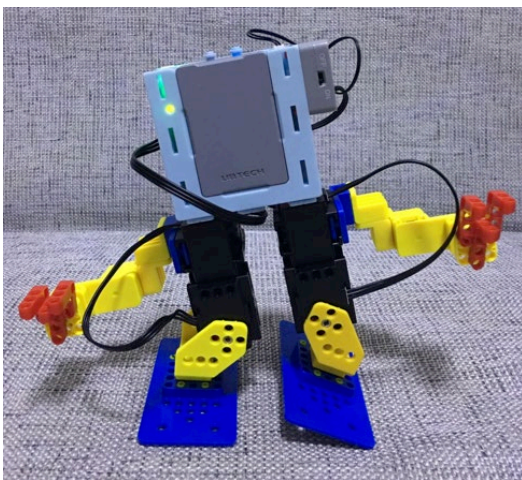
③ Unieście prawą stopę (ciało wychyla się w lewo)

Na powyższych zdjęciach widać, że na chód składają się cztery etapy:

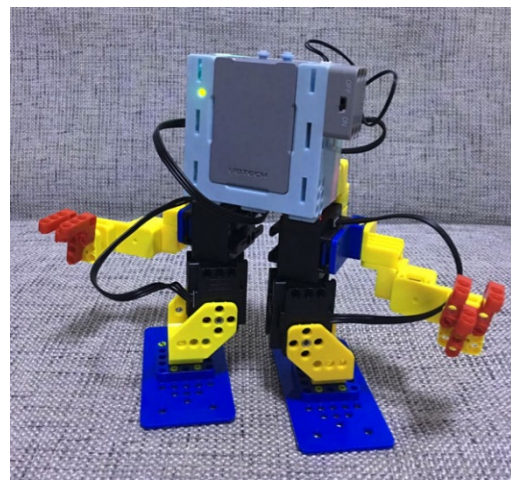
Czynność	Zmiana położenia środka ciężkości
① Uniesienie lewą stopę (ciało wychyli się w prawo)	Przesuwa się na prawą stopę
② Przesunięcie lewą stopę do przodu	Przemieszcza się między stopy
③ Uniesienie prawą stopę (ciało wychyli się w lewo)	Przesuwa się na prawą stopę
④ Przesunięcie prawą stopę do przodu	Przemieszcza się między stopy

Jak widzicie, chód dwunożny polega na ciągłym przemieszczaniu środka ciężkości naszego ciała.

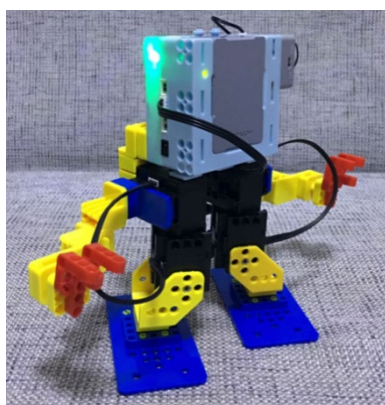
Symulacja chodu u robota dwunożnego

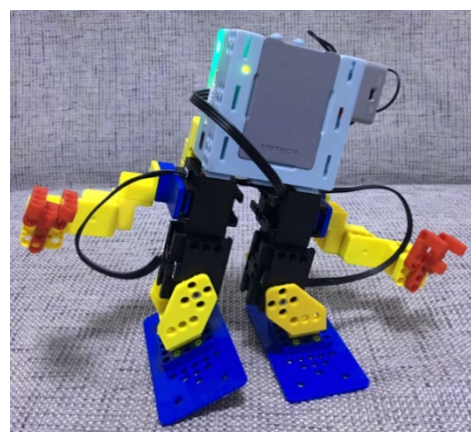
① Uniesienie lewą stopę (korpus robota wychyli się w prawo)

② Przesunięcie lewą stopę do przodu

④ Przesunięcie prawą stopę do przodu

③ Uniesienie prawą stopę (korpus robota wychyli się w lewo)

Na powyższych zdjęciach widać, że chód robota dwunożnego także możemy podzielić na cztery etapy, w zależności od położenia poszczególnych czterech serwomotorów:

Czynność	Zmiana położenia środka ciężkości	Obrót serwomotoru (przegubu)
① Uniesienie lewą stopę (korpus robota wychyla się w prawo)	Przesuwa się na prawą stopę	Serwomotor 2 (prawy staw skokowy) obraca się o niewielki kąt, a serwomotor 4 (lewy staw skokowy) obraca się o większy kąt. Robot opiera się na prawej stopie, a lewą stronę korpusu unosi.
② Przesunięcie lewą stopę do przodu	Przesuwa się między stopy	Robot opiera się na prawej stopie, serwomotor 1 (prawe kolano) i serwomotor 3 (lewe kolano) obracają się równocześnie. Lewa stopa zostaje wysunięta do przodu.
③ Uniesienie prawą stopę (ciało wychyli się w lewo)	Przesuwa się na prawą stopę	Serwomotor 2 (prawy staw skokowy) obraca się o większy kąt, a serwomotor 4 (lewy staw skokowy) obraca się o mniejszy kąt. Robot opiera się na lewej stopie, a prawą stronę korpusu unosi.
④ Przesunięcie prawą stopę do przodu	Przesuwa się między stopy	Robot opiera się na lewej stopie, serwomotor 1 (prawe kolano) i serwomotor 3 (lewe kolano) obracają się równocześnie. Prawa stopa zostaje wysunięta do przodu.

Wypełnijcie poniższą tabelę. Jakie wartości kątów przyjmuje każdy z czterech serwomotorów na każdym etapie chodu robota dwunożnego?

Nr serwa Etap ruchu	ID-01 (prawe kolano)	ID-02 (prawy staw skokowy)	ID-03 (lewe kolano)	ID-04 (lewy staw skokowy)
Etap 1: Uniesienie lewej stopy				
Etap 2: Przesunięcie lewej stopy				
Etap 3: Uniesienie prawej stopy				
Etap 4: Przesunięcie prawej stopy				

Pytania i zadania

1. Zaprojektujcie inne ruchy

Zajmowaliśmy się już ruchem do przodu. Spróbujcie teraz, dla odmiany, tak zmienić utworzone programy ruchu, aby robot zaczął poruszać się do tyłu; skrzyć w lewo; skrzyć w prawo; zrobić krok -w lewo, zrobić krok w prawo. A może zaprogramujecie go do jeszcze innych ruchów?

Podpowiedź: Jak zaprojektować chód do tyłu?

Spróbujcie odwrócić kolejność i wartości zaprogramowane dla ruchów do przodu.

2. Wyścig

Zaprojektujcie i zorganizujcie wyścig, w którym nauczyciel będzie mierzyć i notować czas, wyznaczy punkt startu i metę i przeprowadzi pojedynki w parach uczestników, aż do wyłonienia zwycięzcy.